

The Cultural Route "In the foot-steps of St Paul" is based on the Apostle's second missionary journey in the Greek peninsula, connecting religious tradition with historical evidence and archaeological remains, through references to the presence of Jews and the imprint of Paul's activity in the early Christian communities. Starting from the island of Samothrace, which he visited coming from Minor Asia in the spring of AD 50, one can visit the early Christian basilica of Palaiopolis, built at the site from which he departed.

the city, the Roman Forum, the Vlatodon monastery, erected on a site where the Apostle preached, according to the local tradition and some of the oldest basilicas in the city centre. After Thessalonica Paul visited Berea (modern Veroia); the urban route starts from the Royal gate of the city walls, through which he entered the city, reaching the modern Jewish synagogue built likely on top of the ancient edifice, ending at the Opsician gate from where pilgrims and travellers can either walk, cycle or drive to the port of Pydna at the Pieria seashore, following his route.

From there we sail to the city of Kavala (ancient Neapolis), to which he disembarked on his way to the Macedonian inland. From Kavala starts the route for pilgrims and travelers to the archaeological site of Philippi, where one can visit the Roman Forum where he walked, the so-called "prison", as well as the Zygaktis river where the first Christian, Lydia, was baptised. In Amphipolis, at the northwestern edge of Mt Pangaion, visitors can stand next to the gates of the ancient walls which the Apostle crossed during his brief sojourn. Following the Apostolic route one can visit the mutatio (changing station) of the via Egnatia at Asprovalta, the modern bema of St Paul at Apollonia, next to lake Volvi, and Thessalonica. In the city one can admire the Letaeon gate of the city walls, through which Paul likely entered

Our next stop is Athens, where Paul arrived by boat. We focus on the site of Ancient Agora, where he spoke with philosophers, and the Areopagus, where he delivered his famous speech referring to the "unknown God". From the ancient port of Cenchreae and the early Christian basilica starts a third route suitable for hikers and vehicles heading towards the Bema in the archaeological site of Ancient Corinth, the Erastus' inscription at the theatre and the Jewish exhibits of the museum. The Cultural Route ends at Nicopolis in Preveza, the great Roman city which Paul intended to visit by the end of his life.

Η Πολιτιστική Διαδρομή «Στα Βήματα του Αποστόλου Παύλου» βασίζεται στη Β' Αποστολική Περιοδεία του Παύλου στον ελλαδικό χώρο, συνδέοντας τη θρησκευτική παράδοση με την ιστορική μαρτυρία και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα, με αναφορές στην παρουσία των Εβραίων και στο αποτύπωμα της αποστολικής δράσης στις πρώιμες χριστιανικές κοινότητες. Ξεκινώντας από το νησί της Σαμοθράκης το οποίο ο Παύλος επισκέφτηκε ερχόμενος από τη Μικρά Ασία την άνοιξη του 50 μ.Χ., πρώτο σταθμό της διαδρομής αποτελεί η παλαιοχριστιανική βασιλική στην Παλαιόπολη, κτισμένη πιθανώς στο σημείο αναχώρησής του.

στη λίμνη Βόλβη, και η Θεσσαλονίκη. Εκεί μπορεί κανείς να θαυμάσει τη Ληταία πόλη των τειχών απ' όπου μάλλον εισήλθε, να επισκεφτεί τη Ρωμαϊκή Αγορά και τη Μονή Βλατάδων, κτισμένη στο σημείο όπου κατά την παράδοση κήρυξε. Η Πολιτιστική Διαδρομή συνεχίζεται στη Βέροια με αφιετηρία τη Βασιλική πόλη των τειχών, ανατολική είσοδο της πόλης, τη νεώτερη εβραϊκή συναγωγή στη θέση της αρχαίας, και την Οψικιανή πόλη, απ' όπου ξεκινά μία μεγάλη πεζοπορική / ήπιας κυκλοφορίας διαδρομή στα βήματα του Αποστόλου με τελικό προορισμό την Πύδνα στις ακτές της Πιερίας.

Ακολουθεί η Καβάλα, η αρχαία Νεάπολις, στην οποία αποβιβάστηκε κινούμενος προς τη μακεδονική ενδοχώρα. Από εκεί ξεκινά η πεζοπορική / προσκυνηματική διαδρομή με προορισμό τους Φιλιππούς. Στον αρχαιολογικό χώρο τους μπορεί κανείς να επισκεφθεί τη Ρωμαϊκή Αγορά όπου περπάτησε, τη λεγόμενη «φυλακή» του, αλλά και τον ποταμό Ζυγάκτη όπου βαπτίστηκε η πρώτη Χριστιανή, η Λυδία. Ακολουθεί η Αμφίπολη, στο βορειοδυτικό άκρο του Παγγαίου όρους. Εκεί ο επισκέπτης μπορεί να σταθεί δίπλα στις πύλες των αρχαίων τειχών από τις οποίες ο Απόστολος διήλθε κατά τη σύντομη παραμονή του. Ακολουθώντας την πορεία του Αποστόλου επόμενες στάσεις αποτελούν το mutatio (σταθμός αλλαγής αλόγων) της αρχαίας Εγνατίας στην Ασπροβάλτα, το σύγχρονο βήμα στην Απολλωνία, δίπλα

Ακολουθεί η Αθήνα, στην οποία έφτασε ο Παύλος ταξιδεύοντας δια θαλάσσης, με στάσεις στην αρχαία Αγορά, όπου συνομιλήσε με φιλοσόφους, και στον Άρειο Πάγο που εκφώνησε την περίφημη ομιλία του μιλώντας για τον «άγνωστο Θεό». Από την παλαιοχριστιανική βασιλική στο λιμάνι των Κεγγρεών ξεκινά μία τρίτη πεζοπορική/ήπιας κυκλοφορίας διαδρομή με προορισμό το Βήμα στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Κορίνθου, την επιγραφή του Εράστου στο θέατρο και τα εβραϊκά εκθέματα του μουσείου. Η Πολιτιστική Διαδρομή ολοκληρώνεται στη Νικόπολη στην Πρέβεζα, τη μεγάλη ρωμαϊκή πόλη την οποία ο Παύλος είχε πρόθεση να επισκεφτεί προς το τέλος της ζωής του.

MINISTRY OF CULTURE
DIRECTORATE OF PREHISTORIC AND CLASSICAL ANTIQUITIES

PROJECT TEAM
Dr Elena Kountouri, archaeologist, director of DIPCA
Dr Socrates Koursoumis, archaeologist of DIPCA
Dr Alexandra Zampici, archaeologist of DIPCA
Vassiliki Mavroceidi, architect engineer
Eleftheria Koulouri, archaeologist

PHOTOGRAPHS
Kostas Xenikakis

GRAPHIC DESIGN
Post-Spectacular Office

The project was implemented in collaboration with the Ephorates of Antiquities in the city of Athens, Corinthia, Evros, Hemathia, Kavala, Pieria, Preveza, Serres, the city of Thessaloniki and the region of Thessaloniki.

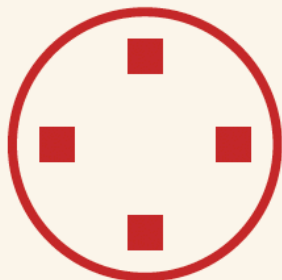
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Δρ Έλενα Κουντούρη, αρχαιολόγος, Προισταμένη Δ.Π.Κ.Α.
Δρ Σωκράτης Κουρσούμης, αρχαιολόγος Δ.Π.Κ.Α.
Δρ Αλεξάνδρα Ζαμπίτη, αρχαιολόγος Δ.Π.Κ.Α.
Βασιλική Μαυροειδή, αρχιτέκτων μηχανικός
Ελευθερία Κουλούρη, αρχαιολόγος

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
Κώστας Ξενικάκης

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Post-Spectacular Office

Το έργο εκτελέστηκε σε συνεργασία με τις Εφορείες Αρχαιοτήτων Έβρου, Ημαθίας, Καβάλας, Κορινθίας, Περιφέρειας Θεσσαλονίκης και Πόλης Θεσσαλονίκης, Πόλης Αθηνών, Πιερίας, Πρέβεζας, Σερρών.

SAINT PAUL'S

CULTURAL ROUTE

S A

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ